Biuletyn informacyjny KOKF2010
NR 7

Pykadełko

Sobótka maj 2012

Fotografie znajdujące się w biuletynie (i wiele innych) znajdziecie w sieci

Spis treści

str.1 Zapowiedź
str.2 Historia fajki wodnej
str.4 Budowa fajki wodnej
str.6 Wrzosiec cz.1
str.7 Kobiety i fajka cz.4
str.8 Znane postaci i fajka

Zapowiedź

W tym numerze rozpoczyna się cykl o wrzoścu.

Znajdzie się tutaj część informacyjna (traktująca o samym wrzoścu i produkcji fajek)

jak i część czysto poradnikowa(będzie tu mowa o wybieraniu fajki, jej opalaniu, dobrym paleniu oraz dbaniu o fajeczkę).

PS.
Szanowni Koledzy, zapraszam do pisania tekstów, pomysłów pewnie Wam nie zabraknie, a miejsce w “Pykadełku” zawsze się znajdzie.
MM

Szisha, Nargila, Hookah

Historia
Shisha znana jest na całym świecie i każdy chciałby nosić miano jej wynalazcy. Skąd wzięła się szisha?
Co do pochodzenia pierwszej, pierwotnej fajki istnieje kilka teorii:

Ameryka:
Amerykański badacz Dr Weinera twierdził, że pierwotni Amerykanie palili tytoń początkowo w zwykłych fajkach, a z czasem stworzyli pierwotną fajkę wodną. Inny amerykański uczony, Ivan Van Sertima obala tę teorię usiłując udowodnić, że fajkę wodną przywieźli do Ameryki mieszkańcy Afryki, którzy według niego mieli dotrzeć na drugi brzeg Atlantyku znacznie wcześniej niż Europejczycy. Van Sertima pisze o dwunasto- i trzynastowiecznych, chińskich dokumentach, które mówiły o wymianie handlowej, pomiędzy muzułmanami a pierwotnymi mieszkańcami Ameryki.

Afryka:
Możliwość pochodzenia shishy z tego właśnie kontynentu potwierdzają specjaliści. Uważają oni prymitywną "dakkę", używaną przez rdzennych mieszkańców południowej Afryki do palenia konopi, za pierwowzór nargili. Odnalezienie w jednej z etiopskich jaskiń resztek takowych fajek wodnych z XIV w. znacznie uprawdopodabnia tę teorię.

Persja:
Teoria powstania fajki wodnej w dzisiejszym Iranie nie jest potwierdzona żadnymi dowodami. Teorię tę wzniósł irański naukowiec - Hasan Semsar, który przypisuje wynalezienie shishy "perskiemu geniuszowi", nie podając niestety żadnych szczegółów.

Indie:
Historyk Joseph A. Frank twierdzi, że kilka tysięcy lat temu palono (w Indiach - przyp. red.) fajkę wodną zwaną "Dahoom Netra", nabijaną aromatycznymi, leczniczymi ziołami, a także bardzo prawdopodobnie narkotykami. Z czasem w pierwotnej shishy zaczęto palić również tytoń - znany dziś jako melasa i tombaal - mieszany z miodem, w celu poprawy smaku. Również G. Gercek potwierdza tą teorię. Hookah, jak zwali ją Hindusi, miała powstać w rejonie granicy indyjsko-pakistańskiej, skąd „wywieziona" została do Imperium Osmańskiego i Chin. Do dziś przetrwały obrazy, powstałe za czasów panowania cesarza Chin, Wan-li z dynastii Ming (1338-1644), ukazujące shishę wykonane z porcelany. Również pisma Marca Polo potwierdzają ówczesną obecność fajek w Chinach. Palenie shishy w Chinach dozwolone było również dla kobiet.
Z Indii hookah przeszła również do Konstantynopola, gdzie bardzo zyskała na znaczeniu głównie za sprawą władcy, Murata IV (1623-40), który bardzo cenił sobie palenie shishy. Obowiązywało kilka zasad rozpalania i palenia fajki, która została udoskonalona i składała się z czterech części:
Agizlik (wąż), Lüle (cybuch), Marpuc (korpus) oraz Gövde (flakon). Wszystkie części wytwarzane były przez wyspecjalizowanych rzemieślników, a każdy wprawiony palacz uważał, że inni odpalają ją w zły sposób...

Turcja:
Arghile w Turcji pojawiła się już w XVII wieku. Nie można być pewnym co do jej pochodzenia jednak mówi się iż pierwotny jej kształ pochodzi z Indii oraz Persji. W Turcji jednak przedmiot ten został całkowicie zrewolucjonizowany i przybrał nowy wygląd na następne kilkaset lat. Turcy wymyślili iż palenie fajki wodnej może stać się bardziej praktyczne. Zmienili oni wygląda fajki tak, aby podnieść jej funkcjonalność - wprowadzili szklany dzban, zmniejszyli role drewnianych elementów oraz dodali wąż. Narghile szybko stała się symbolem statusu w Turcji. Gościom w domach oferowano ją, aby okazać im zaufanie. Pewna, związana z tym anegdota opowiada o "dyplomatycznym zajściu", jakie miało miejsce pomiędzy Turcją a Francją w roku 1841. Ówczesny Sułtan, nie pozwolił francuskiemu ambasadorowi zapalić shishy podczas ich spotkania. Znana również w Europie centralnej - głównie dzięki wojskom Napoleona shisha - na przełomie XIX i XX wieku, stała się obiektem pożądania wielu zamożnych, których żony chętnie pozowały do zdjęć podczas palenia fajki.
W latach 60 XX wieku, fajka szybko rozprzestrzeniała się po całym świecie, od krajów arabskich, poprzez Europę i Amerykę, aż po Japonię i Australię. Jest ona obecnie najstarszą, praktykowaną niemal na całym świecie, arabską tradycją.

Budowa

Wbrew pozorom budowa i schemat działania fajki wodnej nie są zbytnio skomplikowane. Niewątpliwie najważniejszymi elementami są:
- wytworzony najczęściej z metalu korpus,
- szklany, akrylowy, kryształowy lecz niekiedy też wykonany z metalu dzban,
- wąż, przez który zaciągany jest dym,
- oraz gliniane, ceramiczne lub porcelanowe naczyńko na tytoń.

Korpus shishy w zależności od kraju pochodzenia fajki, czy też produkującej go firmy wykonany jest z metalu, drewna lub tworzyw sztucznych. We wnętrzu korpusu znajduje się rurka, która prowadzi dym z cybucha do dzbana.Korpus niekiedy dzieli się na kilka części, które łączone gwintami w jedną całość.
W lepszych jakościowo fajkach odkręcana jest także rurka, która wchodzi z korpusu do wnętrza dzbana i zanurza się w wodzie. Korpus, a dokładnie rurka w jego wnętrzu pełni funkcję filtracyjną. Osiada w niej nikotyna wytwarzana podczas spalania tytoniu.

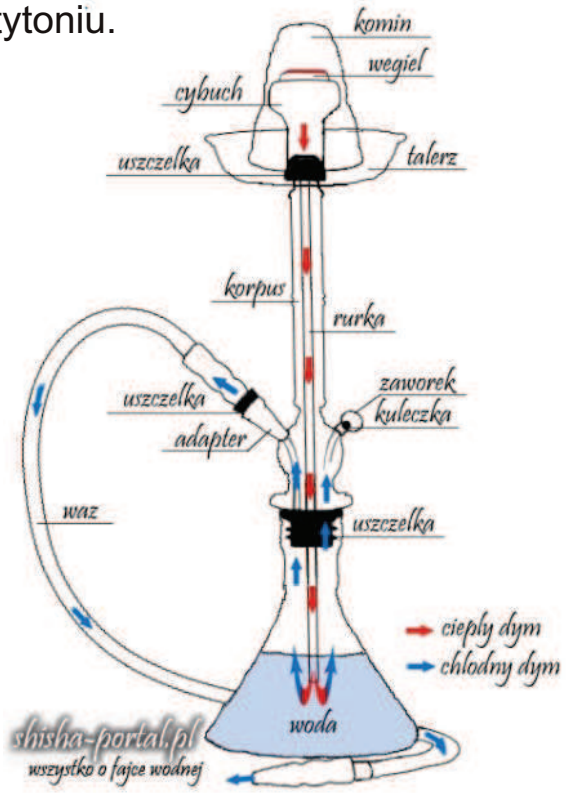

Większość fajek to fajki o jednym wężu i jednym zaworku. Zaworek pojawił się w fajkach stosunkowo niedawno i jest bardzo praktycznym elementem fajki wodnej. Ma on za zadanie odprowadzanie dymu z wnętrza fajki. Znajduje się w nim mała kuleczka, która podczas wciągania dymu przez wąż jest zasysana do krawędzi przez co blokuje dopływ "lewego" powietrza. Kiedy np. dym wewnątrz fajki staje się zbyt mocny, możemy się go pozbyć w bardzo łatwy sposób właśnie dzięki zaworkowi. Poprzez dmuchnięcie w węża kuleczka odpychana jest od krawędzi i przez co dym z wewnątrz fajki jest wypychany.

Zazwyczaj po przeciwnej stronie zaworka umieszczony jest adapter do węża. Do adaptera wtykany jest wąż, poprzedzony przeważnie gumową uszczelka. Za pomocą węża zaciągany jest dym.

Na górną końcówkę korpusu nakładany jest cybuch, czyli naczyńko na tytoń, które najczęściej wykona jest z glazurowanej gliny. Spotkać można też cybuchy metalowe, porcelanowe, pyrexowe, etc. Na cybuch nakładane jest metalowe sitko lub folia aluminiowa, celem uzyskania odstępu pomiędzy węglem a tytoniem. Zaś na jego łączeniu z korpusem znajduje się oczywiście odpowiednia uszczelka, w formie tradycyjnej lub o-ringa (w zależności od modelu fajki), która ma za zadanie eliminować możliwe nieszczelności. Pod cybuchem znajduje się talerz czyli metalowa podstawka, w której zbiera się opadający z cybucha popiół. Niektóre shishe wyposażone są również w metalową osłonkę na cybuch, zwaną też kominem. Komin ma kilka funkcji, np uzyskanie większej temperatury wewnątrz cybucha czy osłona przed wiatrem, kiedy palimy na zewnątrz.

Dzban pełni zarówno funkcję podstawy, ale też chłodzi dym i filtruje z niego szkodliwe substancje. Dzbany wykonane są przeważnie ze szkła lub akrylu czy kryształu lecz zdarzają się rownież metalowe. Oczywiście na łączeniu dzbana z korpusem również znajduje się odpowiednia uszczelka.W zależności od producenta i kraju pochodzenia dzbany zdobione są na różne sposoby, grawurę, malowidła, kaligrafię, etc...

Cdn.

Wrzosiec (erica arborea)/Bruyere/Briar

Pierwsze fajki drewniane wykonywano w St.Claude już ok.1760 roku. Jednak dopiero ok.1810 roku rozpoczęto produkcję fajek wrzoścowych, a było to tak:

jak mówi legenda, pewien rzemieślnik z St.Claude - bonapartysta - ruszył w podróż szlakiem swego idola. Na korsykańskich skałach rozbił swoją ulubioną fajkę z sepiolitu, udał się więc do najbliższego snycerza zlecając mu wykonanie fajki. Na Korsyce do wyrobu najróżniejszych precjozów używano bulwy wrzośca drzewiastego, który charakteryzował się pięknym rysunkiem słojów. Okazało się również, że fajka wykonana z wrzośca stanowi świetny przyrząd do palenia tytoniu. W fajce paliło się sucho i chłodno jak w sepiolicie. Dało to do myślenia francuskiemu rzemieślnikowi, który zabrał ze sobą trochę doskonałego materiału do St.Claude, a później poszło z górki ...

Ulubiona roślinka fajkarzy i fajczarzy, czyli wrzosiec drzewiasty (erica arborea), rośnie w okolicy Morza Śródziemnego, począwszy od Portugalii przez Turcję po Maroko. Krzew wrzośca porasta nieurodzajne, skaliste ziemie, gdzie rośnie wśród równie niewymagających roślin. W trakcie wzrostu wytwarza pomiędzy pniem a korzeniem bulwę, która w niekorzystnym środowisku nabiera cech tak bardzo pożądanych przez fajczarzy.

Wrzosiec okazał się być materiałem na tyle chłonnym, by umożliwiać suche i chłodne palenie, na tyle twardym by przy normalnym paleniu nie ulegać nadpaleniu, a do tego był PIĘKNY. Niestety, wrzosiec wymaga wiele pracy nim sprawi nam przyjemność, do tego bywa trudny w obróbce. Często dopiero przy ostatnim szlifie, wychodzą wewnętrzne uszkodzenia powstałe w czasie wzrostu bulwy.

Najpierw należy wyszukać drzewko posiadające odpowiednią bulwę (zazwyczaj bulwy rosną do rozmiarów piłki nożnej), im starsza tym lepsza. Obcina się takie drzewko, pozostawiając około jednometrowy pień, wykopuje wraz z korzeniami, które obcina się, a bulwę przenosi do sezonowania.

c.d.n.

Kobiety i fajka

cz.4

Przedstawiam młodą niemiecką fajkarkę - **Maike Paessens**.
Niestety na chwilę obecną nie mam zbyt wiele informacji na jej temat.
Mam nadzieję, że z czasem coś uda się wyszperać i będzie można przedstawić więcej informacji na temat Maike.

Mogę się mylić, ale najprawdopodobniej fajki Maike sygnowane są “Madame M.”. Fajkarka “pochodzi ze stajni” Nilsa Thomsena.

Znane postaci i fajka

Barry Fitzgerald, właśc. William Joseph Shields (10.03.1888 - 14.01.1961) – irlandzki aktor, laureat nagrody Akad.Filmow. w 1944 roku za rolę drugoplanową w filmie “Idąc moją drogą”. Odniósł sukces w Hollywood, gdzie jest posiadaczem dwóch gwiazd, filmowej na Hollywood Blvd.6220 i telewizyjnej na Hollywood Blvd.7001. W 1944 roku nominowany do Oscara w kategorii Najlepszy Aktor i Najlepszy Aktor Drugoplanowy w tym samym filmie (po tym Akad. Filmowa zmieniła przepisy).

Archie Vernon Shepp (24.05.1937) – afroamerykański muzyk jazzowy i bluesowy, saksofonista (głównie tenorowy), pianista, wokalista, kompozytor, poeta, dramaturg. Jedna z czołowych postaci free jazzu (improwizator, kompozytor, propagator). Współpracował między innymi z Cecilem Taylorem i Johnem Coltranem.

Frank Jack Fletcher (29.04.1885 - 25.04.1973) – admirał mar. woj. USA. Bratanek admirała Franka Fridaya Fletchera.
W 1906 ukończył U.S. Naval Academy w Annapolis, w 1914 po bitwie pod Veracruz – został odznaczony Medalem Honoru. W 1918 otrzymał Navy Cross. Podczas IIWŚ brał udział w bitwach na Morzu Koralowym oraz o Midway, dowodził siłami inwazyjnymi podczas lądowania na Guadalcanal i Tulagi oraz stoczył zwycięską bitwę koło wschodnich Salomonów.
Na stopień admirała awansowany przed emeryturą w 1947r.

Carl Gustav Jung (26.07.1875 - 06.06.1961) – szwajcarski psychiatra i psycholog. Był twórcą psychologii głębi, na bazie której stworzył własną koncepcję nazywaną psychologią analityczną (stanowiącą częściową krytykę psychoanalizy). Wprowadził pojęcia nieświadomości zbiorowej, synchroniczności oraz archetypu, które odegrały także wielką rolę w naukach o kulturze.

Dominique Strauss-Kahn, (25.04.1949 w Neuilly-sur-Seine) – francuski polityk, były minister finansów Francji. W latach 2007–2011 dyrektor zarządzający Międzynarodowego Funduszu Walutowego. Stanowisko stracił w wyniku seksskandalu.

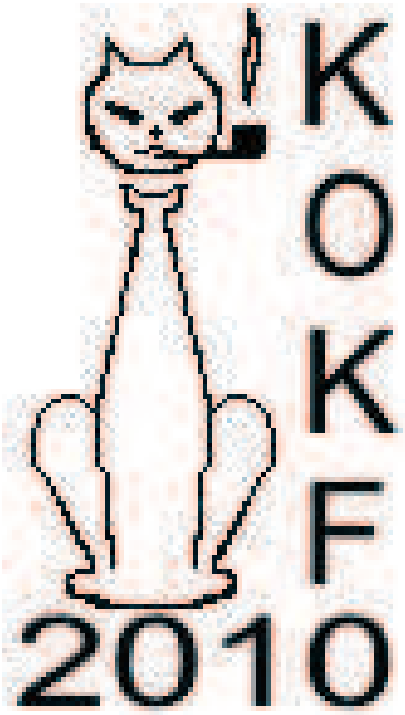

Nakład własny MM

Kontakt:
e-mail: maciej.faja.maciejewski@wp.pl
tel. 668-698-376